

GHID DE ELABORARE A TEZELOR DE DOCTORAT ÎN TEOLOGIE

Studiile universitare de doctorat în domeniul *Teologie* sunt reglementate de următoarele acte normative:

1. *Legea învățământului superior nr. 199/2023;*
2. *Protocolul nr. 10.658/23.10.2024 cu privire la predarea disciplinei Religie - cultul ortodox în învățământul preuniversitar și la organizarea învățământului confesional, inclusiv teologic ortodox preuniversitar și universitar (pentru Școlile doctorale de Teologie din Patriarhia Română)*
3. *Regulamentul-cadru privind studiile universitare de doctorat aprobat prin Ordinul Ministrului Educației nr. 3.020 din 8 ianuarie 2024;*
4. *Ordinul 3019/2025 privind Standardele minimale și obligatorii pentru conferirea titlurilor didactice din învățământul superior, a gradelor profesionale de cercetare-dezvoltare și a atestatului de abilitare ale Comisiei Naționale de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU)*
5. *Hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române nr. 8.728/29 septembrie 2022, cu privire la Metodologia admiterii la studiile de doctorat în Teologie. (pentru Școlile doctorale de Teologie din Patriarhia Română)*

În învățământul universitar din România, Teologia este încadrată în domeniul „Științe umaniste și arte” (Arts and Humanities). În acest domeniu, o teză de doctorat este o lucrare științifică cu un grad avansat de originalitate, care contribuie la cunoașterea din domeniul științific în care este scrisă.

ETAPELE ELABORĂRII UNEI TEZE DE DOCTORAT

Alegerea temei. Studentul-doctorand se va consulta cu îndrumătorul de doctorat asupra temei pe care o va cerceta. Tema proiectului trebuie să fie precisă, bine delimitată. Nu se acceptă teme vaste, generale sau care se referă la un interval mare de timp.

Documentarea. În domeniul științelor umaniste, documentarea presupune consultarea bibliografiei despre tema aleasă. Scopul documentării este de a cunoaște stadiul cercetării, adică cele mai importante idei și dezbateri științifice pe plan național și internațional. Lecturarea monografiilor, studiilor, articolelor despre temă va fi una evaluativă, în care studentul se raportează critic la ideile întâlnite și le evaluează atât prin filtrul gândirii logice,

cât și din perspectiva teologiei cultului recunoscut de care aparține Școala doctorală respectivă.

Cercetarea. În urma documentării, studentul va efectua cercetarea propriu-zisă a temei. În domeniul științelor umaniste, cercetarea presupune în mod uzual investigarea unor surse, de obicei textuale. Având în vedere că sursele existente pentru o temă pot fi limitate (de exemplu cărțile Sfintei Scripturi), studentul va decide dacă în explorarea surselor:

- a) va folosi una din abordările consacrate în cercetare, cu scopul de a aduce cunoștințe noi
- b) sau dacă va aborda tema într-o manieră nouă, plecând de la premisa că abordările consacrate sunt insuficiente și o abordare diferită poate deschide perspective noi asupra temei.

Alternativele prezentate la punctele a) și b) sunt cunoscute în mediul academic sub denumirea de metodologia cercetării. Într-o lucrare de doctorat, discuția metodologică este explicată în preambulul cercetării și aplicată consecvent pe tot parcursul lucrării.

Scrierea tezei. Rezultatele cercetării se vor concretiza prin scrierea tezei de doctorat. Se recomandă ca lucrarea să se încadreze între 100.000-125.000 cuvinte (200-300 pagini), fără bibliografie și anexe (format A4, *Times New Roman* 12 la un rând și jumătate, notele de subsol *Times New Roman* 10 la un rând, iar citatele *Times New Roman* 11 la un rând și jumătate; marginile paginii: stânga 3 cm, dreapta 2 cm, sus 2 cm, jos 2 cm.). Depășirea acestui prag (de cuvinte și pagini) se face numai cu acordul întregii comisii de îndrumare a studentului-doctorand. În mod obligatoriu, studentul va consulta și urma Standardele minimale CNATDCU pe parcursul redactării tezei. Standardele conțin indicatori pentru fiecare parte din structura tezei (titlu, introducere, stadiul cercetării, metodologie, conținut, concluzii, bibliografie).

Titlul

Titlul trebuie să fie în concordanță cu conținutul tezei și cu aria de specializare a îndrumătorului de doctorat.

Introducerea

Introducerea trebuie să fie clară și bine organizată.

Studentul-doctorand va evidenția motivația existențială asumată în cercetarea temei, dincolo de exigențele științifice ale raportării formale, obiective, din exterior la tema propusă.

Scopul tezei și limitele cercetării trebuie clar delimitate.

Un subcapitol va expune obligatoriu stadiul cercetării. Studentul nu se va limita la înșiruirea bibliografiei citite, ci o va prezenta critic, indicând principalele direcții în cercetare și lucrările de referință la nivel național și internațional.

Conținutul

Expunerea cercetării constituie conținutul tezei. Conținutul trebuie structurat în mai multe capitole, precedate obligatoriu de discuția metodologică. Metodologia trebuie să fie adecvată temei, să fie clar explicată și aplicată în mod consecvent pe parcursul tezei.

Tratarea temei presupune o analiză amănunțită a surselor cercetate. Afirmările trebuie susținute printr-o argumentare logică, coerentă, deductivă, și printr-o raportare critică la literatura de specialitate. Ideile și fragmentele de text preluate literal, parafrazate sau traduse

din alte surse bibliografice, trebuie indicate obligatoriu în notele de subsol și în bibliografie. Stilul de referințe bibliografice și normele redacționale ale școlii doctorale trebuie să fie aplicate cu consecvență în întregul cuprins al tezei.

Discursul trebuie să fie clar, sobru, non-ficțional, descriptiv, explicativ și argumentativ. Sunt nepermise afirmațiile cu caracter denigrator, care lezează demnitatea umană și incită la ură.

Autorul tezei trebuie să fie în mod obligatoriu și cel care scrie teza de doctorat în urma cercetării proprii.

Nu e permisă folosirea integrală sau parțială de conținut scris de o altă persoană, diferită de autor, indiferent dacă acel conținut a fost deja publicat sau nu. Proveniența ideilor sau a textelor preluate literal, parafrazate sau traduse, indiferent de sursă, va fi indicată fără excepții în notele de subsol și în bibliografie.

Plagiatul (însușirea ideilor, raționamentelor, argumentelor, textelor altor autori - integral sau parțial -, fără creditarea surselor, prin omiterea menționării autorului sau insuficienta referire la acesta, prin copiere, parafrizare, traducere, neindicarea citării) duce la respingerea tezei.

Nu e permisă utilizarea inteligenței artificiale generative (Generative AI) pentru generarea conținutului tezei.

Procentul de similitudine al tezei de doctorat, domeniul Teologie, este de maximum 15% acceptat (conform sistemelor anti-plagiat: iThenticate, Turnitin, Plagiarism detector + PDAS (PDAS — Plagiarism Detector Accumulator Server), Safe Assign, SEMPLAG, www.sistemantiplagiat.ro; Ordinul 3692/1 februarie 2024).

Concluziile

Concluziile trebuie să reiasă cu claritate și în mod pertinent din analiza și discuția temei. Ele se vor baza strict pe conținutul tezei și rezultatele cercetării întreprinse, evitându-se generalizări fără acoperire. Concluziile trebuie să evidențieze caracterul inovativ al cercetării efectuate și contribuția autorului tezei la tema cercetată.

Bibliografia

Bibliografia finală trebuie să fie redactată într-un stil de referințe unitar, în conformitate cu normele redacționale ale școlii doctorale. Bibliografia trebuie să conțină exclusiv lucrările citate în cuprinsul lucrării. Acestea trebuie să fie de actualitate și relevante pentru subiectul tratat.

Criterii minimale pentru tezele de doctorat

A. Criterii minimale de acceptare pentru susținerea publică

- a) *Titlul* este în concordanță cu conținutul tezei și cu aria de specializare a doctoratului. Nu se acceptă titluri generale.
- b) *Tematica și limitele cercetării* sunt clar delimitate. Nu se acceptă teme vaste, generale sau care se referă la un interval mare de timp.
- c) *Ipoteza de cercetare* și, după caz, ipotezele secundare sunt bine definite.
- d) *Stadiul cercetării* este bine cunoscut, iar autorul se poziționează critic și argumentat față de opiniile științifice exprimate în lumea științifică. În funcție de subiectul tezei, autorul cunoaște ideile și dezbaterile științifice din fluxul internațional al literaturii de specialitate și își fundamentează tezele și argumentele pe titluri din cel puțin una din limbile de circulație internațională.
- e) *Metodologia cercetării* este adecvată tratării subiectului, este explicată în preambulul cercetării și aplicată consecvent pe tot parcursul lucrării.

f) *Formulările și argumentările* trebuie să fie sobre și obiective. Se va evita stilul poetic, narativ și encomiastic. Nu sunt acceptate remarcile ofensatoare la adresa altor convingeri religioase sau filosofice, ale altor confesiuni, religii, persoane sau grupuri etnice/sociale. Se recomandă ca informațiile secundare să fie expediate în anexele lucrării ori în excursuri.

g) *Concluziile* sunt clar formulate și sunt rezultate ca răspuns la ipoteza formulată (după caz, concluziile pot fi pozitive și negative); acestea nu sunt formulări rezumative ale conținutului lucrării. Totodată, concluziile trebuie să anticipeze viitoare piste/arii de cercetare.

h) Teza de doctorat trebuie să cuprindă între 100.000-125.000 cuvinte (200-300 pagini), fără bibliografie și anexe. Depășirea acestui prag se face argumentat, cu acordul conducătorului de doctorat.

i) Autorul are *cel puțin trei publicații științifice* în reviste indexate în bazele de date recunoscute de CNATDCU în domeniul Teologie. Aceste publicații pot fi referatele susținute în cadrul stagiului de pregătire doctorală, ele trebuind să fie publicate cu menționarea afilierii universitare și numai cu acordul îndrumătorului (coordonatorului științific). Ele pot fi cuprinse ulterior în teza de doctorat, nu integral, ci sintetic, urmând normele științifice de citare în vigoare. Nu se acceptă decât studii deja publicate. În cazul revistelor cu o listă lungă de așteptare, se pot lua în considerare studiile care au fost acceptate spre publicare de către editorii revistei, caz în care se va furniza un cod DOI identificabil. Nu vor fi luate în considerare adeverințe sau justificări de genul „acceptat spre publicare” eliberate de conducătorul de doctorat.

j) Autorul a participat cu *cel puțin două comunicări* la manifestări științifice/școli de vară ale doctoranzilor (ca rezultate parțiale ale propriilor cercetări), iar acestea au fost publicate în volumele colective ale acestor manifestări. Procentul de similitudine al fiecărui studiu din portofoliul de cercetare al studentului doctorand, domeniul Teologie, publicat conform standardelor minimale ale CNATDCU (Ordinul 5110/2018) este de maximum 15% (conform sistemelor anti-plagiat: iThenticate, Turnitin, Plagiarism detector + PDAS (PDAS — Plagiarism Detector Accumulator Server), Safe Assign, SEMPLAG, www.sistemantiplagiat.ro; Ordinul 3692/1 februarie 2024).

B. Etica și tehnica cercetării

a) Tema de cercetare este circumscrisă *ariei de cercetare a coordonatorului*. În situația unor subiecte sau teme care presupun o cercetare interdisciplinară, îndrumarea doctorandului va fi organizată în sistemul co-tutelă.

b) *Sursele de documentare și aparatul critic* respectă normele metodologice acceptate în domeniul științelor umaniste, folosindu-se uniform doar unul dintre sistemele recunoscute.

c) Proveniența ideilor sau a textelor preluate literal, parafrazate sau traduse, indiferent de sursă, va fi indicată fără excepții în notele de subsol și în bibliografie. Plagiatul (însușirea ideilor, raționamentelor, argumentelor, textelor altor autori – integral sau parțial –, fără creditarea surselor, prin omiterea menționării autorului sau insuficienta referire la acesta, prin copiere, parafrazare, traducere, neindicarea citării) duce la respingerea tezei.

d) *Contribuția științifică a autorului este bine conturată*, acesta poziționând clar propriile rezultate față de stadiul cercetării. Rezultatele cercetării sale trebuie să constituie un aport original la cunoașterea domeniului de cercetare și la buna desfășurare a vieții Bisericii.

C. Criterii pentru acordarea calificativelor, după susținerea publică a tezei de doctorat **Calificativ: „Nesatisfăcător”:**

Teza nu întrunește criteriile minimale menționate mai sus, prezintă deficiențe serioase în ceea ce privește standardele de calitate, originalitatea, gradul de aprofundare a temei, metodele folosite sau rezultatele obținute, și/sau există abateri de la principiile eticii cercetării științifice, inclusiv prin plagiat.

Calificativ: „Satisfăcător”

Teza întrunește criteriile minimale de acceptare, dar prezintă deficiențe privind standardele de calitate, gradul de aprofundare a temei, metodele folosite sau rezultatele obținute.

Calificativ: „Bine”

Teza este un demers de cercetare corect construit, cu rezultate concludente și utile pentru cunoașterea temei. Procentul de similitudine al tezei de doctorat, domeniul Teologie, este de maximum 15% (conform sistemelor anti-plagiat menționate)

Calificativ: „Foarte Bine”

Teza reprezintă o foarte bună cercetare, cu un discurs argumentat și fundamentat pe o bogată bibliografie națională și internațională, cu rezultate semnificative care contribuie la îmbogățirea cunoașterii în domeniul teologiei, cel puțin la nivel național. Teza aduce o nouă viziune, o nouă abordare a unui subiect cunoscut și dezbătut anterior, și contribuie la o mai bună înțelegere a tematicii și a domeniului de cercetare. Procentul de similitudine al tezei de doctorat, domeniul Teologie, este de maximum 10% (conform sistemelor anti-plagiat menționate)

Calificativ: „Excelent”

Teza reprezintă o foarte bună cercetare, cu un discurs argumentat și fundamentat pe o bogată bibliografie națională și internațională, cu un grad foarte ridicat de originalitate, cu rezultate semnificative care contribuie la îmbogățirea cunoașterii în domeniul teologiei atât la nivel național, cât și internațional. Procentul de similitudine al tezei de doctorat, domeniul Teologie, este de maximum 5% (conform sistemelor anti-plagiat menționate)

Teza aduce în dezbateră publică o temă sau documente inedite, necunoscute sau neabordate în literatura de specialitate, care contribuie la evoluția cunoașterii și a domeniului.

D. Referatele de specialitate

Referatele științifice NU vor fi întocmite doar cu aprecieri formale (structură, capitole, număr de citări etc.) – decât într-o foarte mică măsură – nici nu vor cuprinde descrieri sumare ale conținuturilor lucrării, ci formulări *apreciative și critice privind calitatea și noutatea cercetării*,

anume:

- relevanța științifică a tezei și impactul rezultatelor acesteia;
- contribuțiile la cunoașterea teologică aduse de teza evaluată;
- gradul de originalitate și caracterul inovativ al lucrării;
- abilitățile de gândire critică independentă ale doctorandului;
- modul de utilizare a metodologiilor cercetării;
- modul de prezentare a informațiilor redată în cadrul tezei;
- măsura înțelegerii literaturii relevante în domeniu din partea doctorandului;
- evaluarea publicațiilor doctorandului legate de subiectul tezei;
- modul de respectare a eticii cercetării și semnalarea eventualelor probleme.

E. Grilă pentru evaluarea tezelor de doctorat de către Comisia de Teologie a CNATDCU

Pentru stabilirea calificativului tezei de doctorat evaluată de către comisie, se va folosi grila de punctaj de mai jos astfel:

<i>Punctaj</i>	<i>Calificativ</i>
0-59	Nesatisfăcător
60-69	Satisfăcător
70-79	Bine
80-89	Foarte bine
90-100	Excelent

Se vor acorda între 0 și 4 puncte la fiecare criteriu (0 fiind minim, iar 4 fiind maxim):

<i>Criteriul</i>	<i>Punctaj</i>
<i>Generalități și tematică</i>	
1. Introducerea tezei este clară și bine organizată	
2. Scopul tezei și limitele cercetării sunt clar delimitate	
3. Titlul concordă cu conținutul tezei și cu aria de specializare a îndrumătorului de doctorat	
4. Stadiul cercetării este cunoscut și prezentat critic	
<i>Metodologia</i>	
5. Metodologia este clar explicată	
6. Metodologia este adecvată temei tratate	
7. Metodologia este aplicată în mod consecvent pe parcursul tezei	
<i>Conținutul</i>	
8. Conținutul tezei are o structură clară	
9. Doctorandul face analize amănunțite și desfășurate coerent	
10. Subiectul este urmărit logic pe parcursul tezei	
11. Afirmările tezei sunt convingătoare	
12. Doctorandul reușește să-și atingă scopul propus	
13. Teza este completă (lipsită de lacune)	
<i>Stil și prezentare</i>	
14. Limbajul folosit este clar	
15. Stilul este sobru, potrivit unei lucrări științifice	
16. Teza este lipsită de greșeli de dactilografie, de ortografie și gramatică	
17. Normele redacționale ale Ghidului și Școlii doctorale sunt aplicate corect	
<i>Concluziile</i>	
18. Concluziile se bazează pe conținutul tezei	

19. Concluziile sunt lipsite de afirmații nejustificate și de generalizări fără acoperire
20. Concluziile sunt o prezentare concretă a rezultatelor tezei și nu un simplu rezumat al acesteia
<i>Bibliografia și citările</i>
21. Bibliografia consultată și citată este relevantă pentru subiectul tratat
22. Bibliografia este de actualitate
23. Numărul citărilor este potrivit cu lungimea tezei
<i>Alte publicații ale doctorandului</i>
24. Doctorandul a participat la manifestări științifice cu contribuții publicate (se acordă câte un punct la fiecare astfel de contribuție, dar maxim 4 puncte)
25. Doctorandul are publicații științifice în reviste indexate în bazele de date recunoscute de CNATDCU în domeniul Teologie (se acordă câte un punct la fiecare astfel de articol, dar maxim 4 puncte; punctaj minim obligatoriu 3)
PUNCTAJ TOTAL: